

LIRSKA POVEST ERVINA ŠINKA

(E. Šinko: Aronova Ljubav — Mala biblioteka, br. 102, Zagreb 1951. Izdanje „Zore“, str. 206).

Najnovije delo Ervina Šinka, poznatog autora romana „Četrnaest dana“, pretstavlja, lirsku pripovetku jednog realističkog pisca. U njoj su u vidu monologa i opisa prikazani život, rad i ljubav jevrejskog revolucionara, Arona, muzičkog intelektualca i borca protiv fašizma. Pred nama se u bezbroj reljefnih slika, psihološki određenih detalja, izvanredno doživljenih odlomaka, nižu promenljiva duševna stanja savremenog naprednog čoveka u doba idejnih i nacionalnih sukoba u svetu. Sa formalne strane Aronova ljubav je intimni letopis duše i objektivna hronika našeg komplikovanog vremena.

Šinkov junak je — potukač iz Poljske, koji živi u Beču, posle pogroma Jevreja, u kome mu strada majka, zatim je u Nemačkoj, iz koje beži od nacista u Pariz, odakle se bori protiv Hitlera, prelazeći ilegalno u Rajh. Najzad, Aron biva u Nemačkoj otkriven i završava u koncentracionim logorima kao komunist... Po ovako predanim činjenicama moglo bi se pomisliti da je to siže pripovetke, originalno pisane, sa završnom glavom na početku dela i bolesnim peripetijama nesređenog intelektualca — izbeglice u Francuskoj. Naпротив, ovaj književni kostur najmanje se vidi u delu, u kome analiza duševnog stanja samog junaka zauzima najlepše strane.

Ali u Šinkovoj knjizi postavljen je kao glavni problem lična ljubav i uzvišena idejnost Aronova. Ljubav prema Lizi, koja izbeglicu dovodi do više idejnosti, i ljubav prema krupnoj Mirijam, takođe pojmjljiva i nežna, ali koje subjektivno muče, mrcvare i vode ličnoj tragici. Bolno i ganutljivo izneo je pisac duševne sukobe, patnje, otkimanja, klonuća i izdizanja intelektualca, koji je celog veka iskreno osećao, pošteno mislio, i kome su ljubav i idejnost postali komplikovana religija. A sva ova duševna zbivanja i trzaji događaju se u Parizu, čija je atmosfera sjajno nagoveštena, milje izvanredno pogođen, sa noćnim lokalima, tipovima, francuskim naravima i malograđanskom poslovnom istrajnošću. Nezaboravni su,

na primer, onaj muž i žena, vlasnici bistroa, koji jedanaest meseci na snegu sede i rade, „iz noći u noć... sve do zore“ za šankom, da bi mesec dana mogli otići „à la campagne“, bez obzira na već uštedenih nekoliko stotina hiljada franaka. Miris sredine, boje pejzaža, nebo Pariza, mučni sjaj i kukavni svet noćnika, sve to zaista struji kroz pričanja Aronova i opise autorove, da ovo i predstavlja najbolje strane knjige, u kojoj se prilično izdvaja prva glava kao impresionistička introdukcija i realistički epilog ovog psihološkog romana.

U mane Šinkovog dela spadaju preterano dugi monolozi i isto toliko dugački periodi autorovih opisa, koji koče radnju i postaju pokatkad vrlo monotoni. Ali to spada u razgovor o stilu i školi, jer delo prevedeno na srpsko-hrvatski sa mađarskog, uostalom besprekorno, ali gde stilsku germanistiku nije mogao zameniti zapadnjački modernizam.

Pa ipak, Šinkova Aronova ljubav čita se kao savremeno emotivno i realističko delo.

M. M. Pešić